

AGRÁRMINISZTERIUM

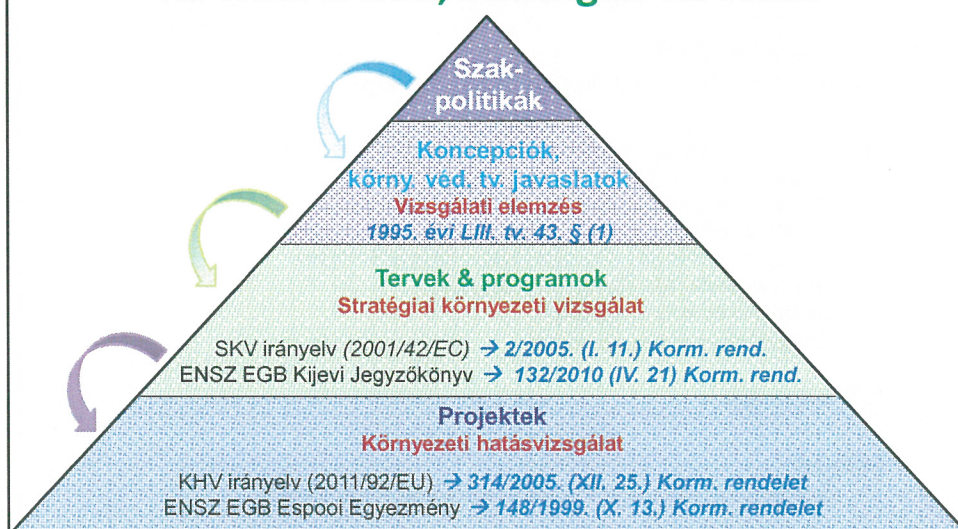
Az ökoszisztéma-szolgáltatások értékelésének lehetősége a stratégiai környezeti vizsgálati eljárásokban

Dr. Pocsai Zsuzsa
Agrárminisztérium
Környezetmegőrzési Főosztály

AGRÁRMINISZTERIUM

Tervhierarchia, stratégiai tervezés

AGRÁRMINISZTERIUM

A stratégiai környezeti vizsgálat

- Egyik legátfogóbb környezetpolitikai eszköz
- Főbb ismérvei
 - ✓ tervek és programok
 - ✓ jelentős környezeti hatás (+/-)
 - ✓ környezeti és egészségi szempontok figyelembevétele
 - ✓ nyilvánosság bevonása a döntés-előkészítésébe
 - ✓ döntéshozók számára **korai fázisban beavatkozás lehetősége** a visszafordíthatatlan hatások és indokolatlan költségek elkerülése érdekében

AGRÁRMINISZTERIUM

Az SKV eljárásban résztvevők

- Terv-/programgazda
- Kidolgozó és az SKV dokumentáció készítője
- **Környezet védelméért felelős szervek és az Országos Környezetvédelmi Tanács**
 - környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság, NPI, kormányhivatalok egyéb szakkérdésben
 - országos tisztifőorvos, Országos Meteorológiai Szolgálat
 - minisztériumok (AM, EMMI, BM, ME, ITM)
 - vízvédelmi és vízügyi hatóság
 - katasztrófavédelmi igazgatóság
 - ...
- **Nyilvánosság**
- **Elfogadó**
 - Országgyűlés, Kormány, önkormányzat képviselőtestülete

Jogalkotás

- Több **szükségszerű jogszabály-módosítás** a közlönyállapot óta
 - A közigazgatási hatósági rendszer lekötése
 - Hiányosságok, újabb felmerült elvárások pótlása
 - PI. Natura 2000 területekre vonatkozó előírásoknak, VKI előírásainak megfelelően, építési szabályzás változása miatt
 - 2015: 4. sz. melléklet módosítása

→ az EU Bizottság elégedett a jelenlegi szövegváltozattal
- Várható jövőbeli módosítások
 - **SKV irányelv változása esetén**
 - SKV irányelv felülvizsgálata: **REFITT 2017-2019**
 - az EU Bizottság információt gyűjtött tagállami gyakorlatról
 - a jelenlegi vizsgálati szempontrendszer és előírások megfelelőek az új környezeti kihívások elemzésére is
 - nem várható az SKV irányelv módosítása

SKV – többlépcsős eljárás

- **Screening** (2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. §)
 - a várható környezeti és egészségi **hatás jelentőségének** megállapítása
 - az SKV eljárás szükségessége
- **Scoping** (2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 7. §)
 - környezeti értékelés tartalmi elemeinek meghatározása, véleményezése
- **Környezeti vizsgálat** (2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 8-11. §)
 - **környezeti értékelés** kidolgozása, véleményezése
 - **országhatáron áterjedő hatások vizsgálata**
 - terv/program **elfogadása**
 - **tájékoztatás** a döntésről
 - **monitorozás**

AGRÁRMINISZTERIUM

Dokumentáció – az SKV eljárás „lelke”

- SKV folyamat jellemzője a **párhuzamos tervezés**
 - „A környezeti vizsgálat a terv, illetve program kidolgozási, egyeztetési és elfogadási folyamatának része.” (2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 6. §)
 - „Környezeti értékelés nélkül terv, illetve program nem terjeszthető elő.” (Kvt. 43. § (4))
- a környezeti értékelés **tematika**
 - 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 2. melléklet
- a **környezeti értékelés** munkaváltozata
 - 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. melléklet
- a **terv/program** munkaváltozata
- Véleménynyilvánítás lehetősége
 - környezet védelméért felelős szervek
 - nyilvánosság

AGRÁRMINISZTERIUM

SKV eljárás célja

- Végleges elfogadott **SKV dokumentáció**
 - észrevételekkel, javaslatokkal egészül ki az SKV folyamat során
 - vélemények kezelésének bemutatása
 - „mankó” a további tervezéshez, megvalósításhoz
 - párhuzamos és alárendelt **stratégiák kidolgozása, elfogadása** során figyelembe veendő **információk**
 - **megalapozó információ** KHV eljárásban környezetvédelmi hatóság számára
- ➔ Minél szélesebb körű információt tartalmaz, annál könnyebb a hatóság későbbi feladata
 - Jogi előírások: **környezeti és egészségi hatások** figyelembevétele
 - Ökosisztéma-szolgáltatások vizsgálata?

AGRÁRMINISZTERIUM

Környezeti és egészségi hatások vizsgálata

(2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. melléklet)

- A környezeti értékelés **kidolgozási folyamatának** ismertetése
- A vizsgált **változatok** rövid ismertetése
- A terv, illetve program, valamint a változatok megvalósítása **környezeti hatásainak, következményeinek feltárása**
- A várható **hatások elkerülésére, csökkentése érdekében tett intézkedések** környezeti hatékonyságának **értékelése, javaslatok** egyéb szükséges intézkedésekre.
- Korábban elfogadott terv vagy program **céljainak figyelembevétele**
- Más tervben vagy programban **figyelembe veendő** környezeti szempontú **intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra javaslat**
- A várható hatás **monitorozására** tett javaslatok értékelése, **javaslatok** egyéb szükséges **intézkedésekre**.
- Közérthető összefoglaló

AGRÁRMINISZTERIUM

Ökoszisztémaszolgáltatás-vizsgálat az SKV eljárásokban?

- Szükséges ezen folyamatok integrálása a tervek/programok környezeti vizsgálatába?
- Ha igen, **hogyan?** Jogalkotás? Útmutató? Egyéb fokozott szakmai támogatás?
- Beleérthető a jelenlegi szabályozásba az ökoszisztéma szolgáltatások vizsgálata?
- SKV készítők figyelembe veszik jelenleg ezeket a szempontokat a SKV elemzésben?
- Elegendő a **jogalkalmazás támogatása** a szempontok vizsgálatához vagy **jogalkotás** szükséges?
- Az adatbázis **megfelelő?** (lépték, adatszolgáltatás folyamatossága, elérhetősége, minősége, stb.)

Kép forrása: <https://zoldakcio.hu/okoszisztema-szolgáltatások-ellato-szolgáltatás/>

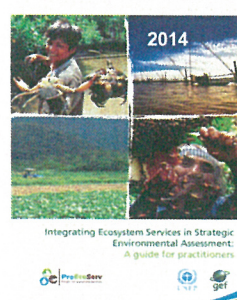
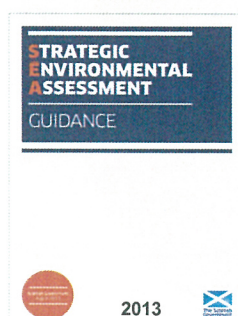
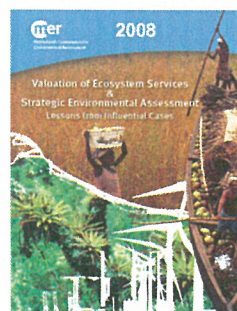
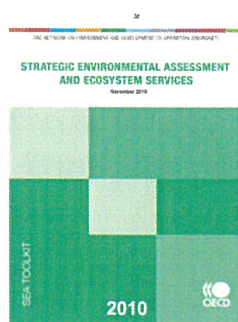
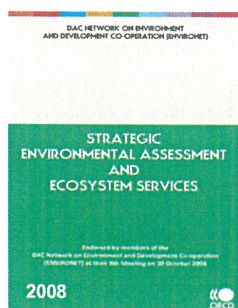

Ökoszisztéma-szolgáltatások
figyelembevételének lehetősége

Környezeti és egészségi hatások vizsgálata

(2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. melléklet)

- A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése
- A vizsgált változatok rövid ismertetése
- A terv, illetve program, valamint a változatok megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása
- A várható hatások elkerülésére, csökkentése érdekében tett intézkedések környezeti hatékonyságának értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.
- Korábban elfogadott terv vagy program céljainak figyelembevétele
- Más tervben vagy programban figyelembe veendő környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra javaslat
- A várható hatás monitorozására tett javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.
- Közérthető összefoglaló

AGRÁRMINISZTERIUM

Ökoszisztéma-szolgáltatások vizsgálata

Hozzájárulhat a környezeti vizsgálat minőségi javulásához?

- Igen
 - az SKV hatékonyságát növeli a különböző környezeti központú értékelési módszerek alkalmazási lehetőségének biztosítása
→ ökoszisztéma-megközelítés integrálása

Az SKV eljárás melyik fázisában?

- a várható jelentős hatás megállapítása során (2/2005. (I. 11.) Korm. rend. 4. §)
- a terv vagy program várható környezeti és egészségi hatásainak értékelése során (2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 7-8. §)

AGRÁRMINISZTERIUM

Nemzetközi tapasztalat

- 2008-tól javaslati szint
 - jelenleg egyik EU tagállam SKV szabályozásában sem kötelező az ökoszisztéma-szolgáltatások vizsgálata
 - nincs törekvés a jogi szabályozás előírására
- jogalkalmazás segítése

AGRÁRMINISZTERIUM

Szempontok az ökoszisztéma-szolgáltatás SKV eljárás keretében történő vizsgálatához

ELŐNY

- A környezetvédelem magasabb szintje
- Hatékonyabb mitigációt tesz lehetővé
- Fokozott átláthatóság
- A hatások egyértelműbb bemutatása
- Hatékonyabb konzultáció
- Ésszerű alternatívák kidolgozásának és értékelésének támogatása
- Hosszú távon alacsonyabb költségek
- A terv gördülékenyebb megvalósításának előkészítése

→ A tervek, programok vonatkozó környezeti vizsgálat javítása

MEGFONTOLANDÓ

- Ha jogi előírás, akkor egyértelmű szabályozás, pontos iránymutatás szükséges a jogalkalmazó számára
- Korlátozott alkalmazhatóság
 - nem minden terv/program esetében alkalmazható, egyéni terv/program sajátosságokat figyelembe venni
- Arányosság → kontraproduktivitás!
 - túlságosan összetett elemzés
 - csak a terv *jelentős* környezeti és egészségi hatásaira összpontosítani
- Nem eredményezhet többletmunkát
- Idő- és költséghatékonyság fontos szempont

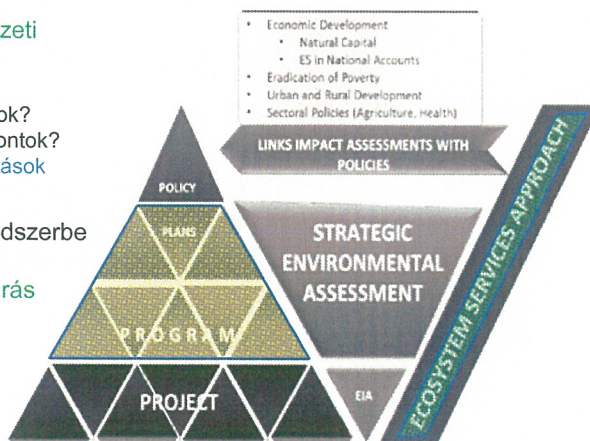
→ Körültekintő alkalmazás szükséges

AGRÁRMINISZTERIUM

Összefoglalás

- Fokozódó igény a környezeti hatások új szempontú elemzésére
 - klímavédelmi szempontok?
 - fenntarthatósági szempontok?
 - ökoszisztéma-szolgáltatások vizsgálata?
- Megtalálni a módját a rendszerbe illesztésnek
- Figyelemmel lenni az eljárás sajátosságaira
- Jogalkalmazó számára egyértelmű szabályozás kialakítása szükséges

Source: Kumar et al. 2013

AGRÁRMINISZTERIUM

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Pocsai Zsuzsa

vezető-kormányfőtanácsos

Az ENSZ EGB Kijevi (SKV) Jegyzőkönyv nemzeti
kapcsolattartója

AZ ENSZ EGB Espooi Egyezmény Implementációs
Bizottságának tagja 2014-2023

Agrárminisztérium

Környezetmegőrzési Főosztály

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 9.

telefon: +36-1-795-2447

e-mail: zsuzsanna.pocsai@am.gov.hu

